

שמות פרק טז

(א) ויסעו מאילם ויבאו כל עדת בני ישראל אל מדבר סין אשר בין אילם ובין סיני בחמשה עשר יום לחדש השני לצאתם מארץ מצרים: (ב) <וילינו> **וילונו** כל עדת בני ישראל על משה ועל אהרן **במדבר: (ג)** ויאמרו אלהם בני ישראל מי יתן מותנו ביד יקוק בארץ מצרים בשבתנו על סיר הפשר **באכלנו לחם לשבע** כי הוצאתם אתנו אל המדבר הזה להמית את כל הקהל הזה ברעב: (ד) ויאמר יקוק אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען **אנסנו הילך בתורתי אם לא:** (ה) והיה ביום הששי והכינו את אשר וביאו והיה משנה על אשר ילקטו יום יום: (ו) ויאמר משה ואהרן אל כל בני ישראל ערב וידעתם כי יקוק הוציא אתכם מארץ מצרים: (ז) ובקר וראיתם את כבוד יקוק בשמנו את תלנתיכם על יקוק ונחנו מה כי <תלונו> תלינו עלינו: (ח) ויאמר משה בתת יקוק לכם בערב פשר לאכל ולחם בבקר לשבע בשמע יקוק את תלנתיכם אשר אתם מלינים עליו ונחנו מה לא עלינו תלנתיכם כי על יקוק: (ט) ויאמר משה אל אהרן אמר אל כל עדת בני ישראל קרבו לפני יקוק כי שמע את תלנתיכם: (י) והיה כדבר אהרן אל כל עדת בני ישראל ויפנו אל המדבר והנה כבוד יקוק נראה בעיניו: (יא) וידבר יקוק אל משה לאמר: (יב) שמעתי את תלונת בני ישראל דבר אלהם לאמר בין הערבים תאכלו פשר ובבקר תשבעו לחם וידעתם כי אני יקוק אלהיכם: (יג) והיה בערב ותעל השלו ותכס את המחנה ובבקר היתה שכבת הטל סביב למחנה: (יד) ותעל שכבת הטל והנה על פני המדבר דק מחספס דק ככפר על הארץ: (טו) ויראו בני ישראל ויאמרו איש אל אחיו מן הוא כי לא ידעו מה הוא ויאמר משה אלהם הוא הלחם אשר נתן יקוק לכם לאכלה: (טז) זה הדבר אשר צוה יקוק לקטו ממנו איש לפי אכלו עמר לגלגלת מספר נפשתיכם איש לאשר באהלו תקחו: (יז) ויעשו כן בני ישראל וילקטו המרבה והממעט: (יח) וימדו בעמר ולא העדיף המרבה והממעט לא החסיר איש לפי אכלו לקטו: (יט) ויאמר משה אלהם איש אל יותר ממנו עד בקר: (כ) ולא שמעו אל משה ויותרו אנשים ממנו עד בקר וירם תולעים ויבאש ויקצף עליהם משה: (כא) וילקטו אתו בבקר איש לפי אכלו וחס השמש ונמס: (כב) והיה ביום הששי לקטו לחם משנה שני העמר לאחד ויבאו כל נשיאי העדה ויגידו למשה: (כג) ויאמר אלהם הוא אשר דבר יקוק שבתון שבת קדש ליקוק מחר את אשר תאפו אפו ואת אשר תבשלו בשלו ואת כל העדף הניחו לכם למשמרת עד הבקר: (כד) ויניחו אתו עד הבקר כאשר צוה משה ולא הבאיש ורמה לא היתה בו: (כה) ויאמר משה אכלהו היום כי שבת היום ליקוק היום לא תמצאנהו בשדה: (כו) ששת ימים תלקטהו וביום השביעי שבת לא יהיה בו: (כז) והיה ביום השביעי יצאו מן העם ללקט ולא מצאו: (כח) ויאמר יקוק אל משה עד אנה מאנתם לשמר מצותי ותורתי: (כט) ראו כי יקוק נתן לכם השבת על כן הוא נתן לכם ביום הששי לחם יומים שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקומו ביום השביעי: (ל) וישבתו העם ביום השביעי: (לא) ויקראו בית ישראל את שמו מן והוא פזרע גד לבן וטעמו כצפחת בדבש: (לב) ויאמר משה זה הדבר אשר צוה יקוק מלא העמר ממנו למשמרת לדרתיתכם למען יראו את הלחם אשר האכלתי אתכם במדבר בהוציא אתכם מארץ מצרים: (לג) ויאמר משה אל אהרן קח צנצנת אחת ותן שמה מלא העמר מן והנח אתו לפני יקוק למשמרת לדרתיתכם: (לד) כאשר צוה יקוק אל משה ויניחהו אהרן לפני העדת למשמרת: (לה) ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה עד באם אל ארץ נושבת את המן אכלו עד באם אל קצה ארץ כנען: (לו) והעמר עשרית האיפה הוא: פ

רש"י שמות פרק טז

למען אנסנו הילך בתורתי - אם ישמרו מצות התלויות בו, שלא יותירו ממנו ולא יצאו בשבת ללקוט:

אבן עזרא שמות (הפירוש הארוך) פרק טז

וטעם אנסנו. שיצטרך אלי בכל יום:

רשב"ם שמות פרק טז

למען אנסנו - מתוך שבכל יום ויום עיניהם תלויות למזונותיהם אלי, מתוך כך יאמינו בי וילכו בתורותי, כמו שמפורש בפרשת והיה עקב ויענך וירעיבך [וגוי]:

ספר מורה הנבוכים חלק שלישי פרק כד

... "למען אנסנו הילך בתורתי אם לא", רוצה בו שיבחן בזה כל בוחן ויראה אם ההמסר לעבודתו מועיל ומספיק או אינו מספיק, ...

רמב"ן שמות פרק טז

וככה אמר להם עוד (שם ב) וזכרת את כל הדרך אשר הוליכך ה' אלהיך זה ארבעים שנה במדבר ולמען ענותרך ולמען נסותרך לדעת את אשר בלבבך התשמור מצותיו אם לא, כי היה יכול להוליכם בדרך הערים אשר סביבותיהם והוליכם במדבר נחש שרף ועקרב (שם טו), ושלא יהיה להם לחם רק מן השמים דבר יום ביומו, לנסותם ולהטיב להם באחרונה, שיאמינו בו לעולם. וכבר פירשתי ענין הנסיון בפסוק והאלהים נסה את אברהם (בראשית כב א).

רמב"ן בראשית פרק כב פסוק א

(א) והאלהים נסה את אברהם - ענין הנסיון הוא לדעתי, בעבור היות מעשה האדם רשות מוחלטת בידו, אם ירצה יעשה ואם לא ירצה לא יעשה, יקרא "נסיון" מצד המנוסה, אבל המנוסה יתברך יצוה בו להוציא הדבר מן הכח אל הפועל, להיות לו שכר מעשה טוב לא שכר לב טוב בלבד. ודע כי השם צדיק יבחן (תהלים יא ה), כשהוא יודע בצדיק שיעשה רצונו וחפץ להצדיקו יצוה אותו בנסיון, ולא יבחן את הרשעים אשר לא ישמעו. והנה כל הנסיונות שבתורה לטובת המנוסה:

דברים פרק ח

(א) כל המצוה אשר אנכי מצוה היום תשמרו לעשות למען תחיו ורבייתם ובאתם וירשתם את הארץ אשר נשבע יקוק לאבותיכם: (ב) וזכרת את כל הדרך אשר הליכך יקוק אלהיך זה ארבעים שנה במדבר למען ענתך לנסותך לדעת את אשר בלבבך התשמר <מצותו> מצותיו אם לא: (ג) ויענך וירעבך ויאכלך את המן אשר לא ידעת ולא ידעון אבתך למען הודעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי יקוק יחיה האדם: (ד) שמלתך לא בלתה מעליך ורגלך לא בצקה זה ארבעים שנה: (ה) וידעת עם לבבך כי פאשר יישר איש את בנו יקוק אלהיך מיסרך: (ו) ושמרת את מצות יקוק אלהיך ללכת בדרךיו וליראה אתו: (ז) כי יקוק אלהיך מביאך אל ארץ טובה ארץ נחלי מים עינת ותהמת יצאים בבקעה ובהר: (ח) ארץ חטה ושערה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש: (ט) ארץ אשר לא במסכנת תאכל בה לחם לא תחסר כל בה ארץ אשר אבניה ברזל ומהרריה תחצב נחשת: (י) ואכלת ושבעת וברכת את יקוק אלהיך על הארץ הטבה אשר נתן לך: (יא) השמר לך פן תשכח את יקוק אלהיך לבלתי שמר מצותיו ומשפטיו וחקותיו אשר אנכי מצוה היום: (יב) פן תאכל ושבעת ובתים טובים תבנה וישבת: (יג) ובקרך וצאנך ירבו וקסף וזהב ירבה לך וכל אשר לך ירבה: (יד) ורם לבבך ושכחת את יקוק אלהיך המוציאך מארץ מצרים מבית עבדים: (טו) המוליכך במדבר הגדל והנורא נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים המוציא לך מים מצור החלמיש: (טז) המאכלך מן המדבר אשר לא ידעון אבתך למען ענתך ולמען נסתך להיטבך באחריתך: (יז) ואמרת בלבבך כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה: (יח) וזכרת את יקוק אלהיך כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל למען הקים את בריתו אשר נשבע לאבתך ביום הזה: פ

תהלים פרק פא

(יד) לו--עמי, שמע לי; ישראל, בדרך יהלכו.
(טו) כמעט, אויביהם אכניע; ועל צריהם, אשיב ידי.
(טז) משנאי יהוה, יכחשו-לו; ויהי עתם לעולם.
(יז) ויאכיליהו, מחלב חטה; ומצור, דבש אשביעך.